Ympäristöministeriö
Asiantuntijalausunto
Neuvotteleva virkamies Penina Blankett

E 74/2018 vp
YmV 5.10.2018

E 74/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2019

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES) julkaisi 31.5.2018 tieteelliset suositukset Itämeren kalakantojen TAC:eista (TAC = *Total allowable catch= suurin sallittu saalis)* vuodelle 2019. BSAC (*Baltic Sea Advisory Council*) julkaisi 28.6.2018 omat ehdotuksensa ja näiden perusteella komission on tehnyt oman ehdotuksensa Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2019 (31.8.2018)

Suomen kannalta keskeisimmät ehdotukset liittyvät silakan, kilohailin, turskan sekä lohen TAC:hin. Ympäristöministeriö pitää ICES:in antamia suosituksia hyvinä ja esittää, että niitä tulee pääsääntöisesti noudattaa kun päätetään vuoden 2019 kalakantojen kalastuskiintiöistä /TAC:eista.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen kalastuksen kokonaissaalismäärä merellä ei saisi ylittää ICES:in suosituksen mukaisesti 116 000 lohta. Esitettyjen vähennysten jälkeen ICES:in suosituksen mukaisesti määrä olisi noin 65 000 lohta. Vähennys perustuu pääasiallisesti puolalaisten kalastajien väärinraportointiin. Ympäristöministeriö pitää erityisen huolestuttavana puolalaisten laittoman kalastuksen määrän ja että siihen ei ole kunnolla puututtu.

Jos seurataan komission ehdottamaa Itämeren lohen monivuotisen hoitosuunnitelman esitystä, joiden perusteella TAC saisi olla enintään 162 800 lohta ja vähennysten jälkeen TAC oli 91 135 lohta, jolloin TAC vastaisi kuluvan vuoden TAC tasoa. Ympäristöministeriö tukee ensisijaisesti ICES:in esittämää TAC:ia eli 64 864 lohta, mutta on valmis hyväksymään myös TAC:in, joka vastaa kuluvan vuoden TAC tasoa, mutta edellytyksenä tulisi olla se, että puolalaisten laittomaan kalastukseen puututaan tehokkailla toimenpiteillä ja pikaisesti. Ympäristöministeriö ei kannata komission esitettyä ehdotusta, joka on suurempi (104 996 lohta) kuin edellisen vuoden TAC (91 132 lohta).

Ympäristöministeriö pitää myös tärkeänä, että ryhdytään toimiin, joilla parannetaan Itämeren heikkoja lohikantoja, erityisesti Itämeren pääaltaalla, jossa kaikki heikot lohikannat käyvät syönnöksellä ja kannattaa esitettyjä toimenpiteitä, mm. pääaltaan, jokisuiden ja jokialueiden kalastusrajoituksia sekä elinympäristöjen kunnostuksia ja vaellusesteiden poistamista.

Suomenlahden lohen osalta ICESin neuvon mukaisesti ja varovaisuusperiaatteita noudattaen TAC:in pohjaluku olisi 11 800 lohta ja joka vähennysten jälkeen olisi 8 777 lohta. Ympäristöministeriö kannattaa ensisijaisetsi ICES:n esittämää suositusta, mutta voi tukea tukea TAC:n pitämistä nykytasolla.

Jos päädytään pitämään TAC nykytasolla, erityisesti huomiota tule kiinnittää siihen, että kalastus kohdistuisi istutettuihin lohiin hyödyntämällä mm. eväleikkausta. Samoin vapaa-ajan kalastusta tulee välttää jokisuissa ja jokialueilla, josta hyötyy myös uhanalainen meritaimen.

Pohjanlahden silakan osalta ympäristöministeriö kannattaa TACin vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti eli vuoden 2019 TAC olisi 88 703 tonnia.

Läntisen Itämeren silakan ICES on todennut, että alueen silakan biomassa on pienempi kuin kutukannan biomassan säilyttämisen viitearvot ja kannattaa TACin vähentämistä, jotta kanta voisi elpyä mahdollisimman nopeasti. Esityksen mukaan vähennystä olisi 63% ja näin ollen TAC olisi 6 404 tonnia. Ympäristöministeriö voi hyväksyä esillä olevan esityksen.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan osalta ICES on antanut suosituksen, jossa TAC olisi 155 333 tonnia, josta vähennetään Venäjän 9,5 % osuus ja huomioidaan Riianlahteen liittyvä vaellus. Toisena vaihtoehtona on ehdotus, joka perustuu Fmsy yläarvoon 0,28, jonka seurauksena TAC olisi 192 787 tonnia, josta vähennetään Venäjän osuus ja Riianlahteen liittyvä vaellus. Ympäristöministeriö kannattaa ensisijaisesti MSY pistearvon 0,22 mukaista TAC (155 333 tonnia).

ICESin neuvon mukaisesti korkeampaa TACia voidaan käyttää monivuotisen suunnitelman perustuen vain tilanteissa, jotka on määritetty näissä monivuotisissa suunnitelmissa. Jos komission ehdottamaa TACia (170 360) käytetään, tulee se täyttää edellä mainitut vaatimukset.

Riianlahden silakan osalta ehdotetaan, että TAC vahvistetaan asetuksen 2016/1139 liitteessä määritellyn kalastuskuolevuuden MSY vaihteluvälin mukaisesti huomioiden pääaltaalle liittyvä vaellus. Ympäristöministeriö kannattaa esillä olevaa esitystä eli vuoden 2019 TAC oli 31 044 tonnia.

Itäisen turskakannan osalta ICESin suositus perustuu varovaisuusperiaatteeseen ja sen mukaisesti osa-alueilla 24-32 kiintiö ei saisi ylittää 16 685 tonnia. Sen sijaan komission ehdotus perustuu ICESin osa-alueisiin 25-32. ICES:in neuvon mukaisesti itäisen turskakannan osa-alueen 24 TAC:in tulisi olla 2 626 tonnia ja osa-alueilla 25-32 TACin tulisi olla 13 224 tonnia. Vaikka itäinen turskakanta näyttää elpymisen merkkejä, ympäristöministeriö kannattaa TACin vahvistamista ICES:n neuvon eli osa-alueille 25-32 TAC tulisi olla 13 224 tonnia.

Turskan läntisen kantojen osalta ICES on todennut, että virkistyskalastus vaikuttaa merkittävästi kannan kalastuskuolevuuteen. ICES:in neuvon mukaisesti ympäristöministeriö voi kannattaa ehdotettua TAC, joka olisi 7340 tonnia. Samalla tulee myös huolehtia virkistyskalastuksen valvonnasta.